

Projekt

UCHWAŁA NR .....

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia ..... 2025 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania Prezydenta Miasta Katowice z realizacji „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027” w 2024 roku.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie Prezydenta Miasta Katowice z realizacji „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027” w 2024 roku, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Miasta Katowice

z dnia.....2025 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „PROGRAMU PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA DLA
MIASTA KATOWICE NA LATA 2021-2027” W 2024 ROKU**

**PROGRAM PROFILAKTYKI
I PROMOCJI ZDROWIA**
dla miasta Katowice
na lata 2021-2027

Sprawozdanie z realizacji w 2024 roku

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „PROGRAMU PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA DLA MIASTA KATOWICE NA LATA 2021-2027” W 2024 ROKU

W 2024 r. w mieście Katowice realizowany był zatwierdzony uchwałą nr XXIX/635/20 Rady Miasta Katowice z dnia 17 grudnia 2020 r. „Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla Miasta Katowice na lata 2021-2027”. W jego ramach w 2024 roku przeprowadzono następujące działania na rzecz poprawy zdrowia oraz związanej z nim jakości życia mieszkańców Katowic:

I. PROGRAMY PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ (WYBRANYMI W OTWARTYM KONKURSIE OFERT):

- 1) Program szczepień profilaktycznych przeciwko wirusom brodawczaka ludzkiego (HPV) w mieście Katowice
- 2) Profilaktyczna opieka nad uczniami
- 3) Program profilaktyczny zapobiegania próchnicy u dzieci w Katowicach
- 4) „Bezpieczna szkoła” – program edukacyjny w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia wśród młodzieży szkół podstawowych klas szóstych realizowany w mieście Katowice
- 5) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap podstawowy
- 6) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap rehabilitacyjny
- 7) Program profilaktyki zdrowotnej w obszarze edukacji przedporodowej „Szkoła Rodzenia”

II. PROJEKTY REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI (W RAMACH „PROGRAMU WSPÓŁPRACY MIASTA KATOWICE Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI NA ROK 2024”) W ZAKRESIE ZADANIA PN.: „OCHRONA I PROMOCJA ZDROWIA”:

- 1) Przeprowadzenie monitoringu narażenia na ołów dzieci miasta Katowice (dzielnica Szopienice) wraz z niezbędnymi działaniami pomocowymi oraz edukacyjnymi
- 2) III Śląska Konferencja Onkologiczna dla Kobiet z Rakiem Piersi

III. DZIAŁANIE ZESPOŁU KONSULTANTÓW DS. PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA

IV. AKCJA PROZDROWOTNA „KATOWICKIE DNI PROMOCJI ZDROWIA”

V. INICJATYWA LOKALNA PN. „ABC ZDROWIA”

VI. DZIAŁANIA PROMOCYJNE I EDUKACYJNE Z ZAKRESU PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ

- 1) Akcja edukacyjno-profilaktyczna Tydzień dla kobiet
- 2) Akcje edukacyjno-profilaktyczne z zakresu zapobiegania zaburzeniom pamięci u seniorów
- 3) Światowy Dzień Krwiodawcy w Katowicach
- 4) Warsztaty z zakresu zdrowia psychicznego wśród młodzieży
- 5) Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz promujących

***

W celu wyłonienia realizatorów poszczególnych zadań w okresie sprawozdawczym przeprowadzono i rozstrzygnięto otwarty konkurs ofert dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z którymi zostały zawarte umowy na realizację następujących programów profilaktycznych:

- 1) Program szczepień profilaktycznych przeciwko wirusom brodawczaka ludzkiego (HPV) w mieście Katowice
- 2) Profilaktyczna opieka nad uczniami
- 3) Program profilaktyczny zapobiegania próchnicy u dzieci w Katowicach

4) „Bezpieczna szkoła” – program edukacyjny w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia wśród młodzieży szkół podstawowych klas szóstych realizowany w mieście Katowice

5) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap podstawowy

6) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap rehabilitacyjny

7) Program profilaktyki zdrowotnej w obszarze edukacji przedporodowej „Szkoła Rodzenia”

W ramach zadania pn. „Ochrona i promocja zdrowia”, które zostało ujęte w Programie współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2024 rok, dwa projekty organizacji pozarządowych otrzymały dofinansowanie w trybie tzw. małych grantów.

Ponadto w okresie sprawozdawczym zrealizowano cztery projekty edukacyjno-profilaktyczne, które zostały zlecone w trybie przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

Wraz z rozpoczęciem roku podjęto również działania promujące wśród mieszkańców Katowic informacje na temat różnego rodzaju akcji profilaktycznych, w tym:

- dwukrotnie poinformowano rodziców uczniów katowickich szkół o możliwościach skorzystania z nieodpłatnych szczepień p/HPV finansowanych z budżetu państwa,

- za pośrednictwem kanałów informacyjnych miasta poinformowano o możliwościach skorzystania z bezpłatnych programów miejskich dla seniorów (badania i rehabilitacja) oraz kobiet w ciąży (szkoła rodzenia),

- rozpowszechniono wśród mieszkańców informacje o bezpłatnych akcjach profilaktycznych realizowanych na terenie miasta przez inne podmioty, w tym: badania słuchu dla seniorów oraz akcja Biała Sobota (Fundacja Unia Bracka), profilaktyka chorób odkleszczowych (materiały przygotowane przez NFZ), rozpoczęcie unijnej kampanii dot. chorób nowotworowych „Spójrz Polsko! Miej baczne oko na raka” (Komisja Europejska), akcja pn. „Tydzień Zdrowia Kobiet” organizowana przez Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Katowicach oraz bezpłatne szczepienia p/grypie oraz p/pneumokokom dla dzieci i seniorów finansowane z budżetu państwa.

I. PROGRAMY PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ (WYBRANYMI W OTWARTYM KONKURSIE OFERT):

1) Program szczepień profilaktycznych przeciwko wirusom brodawczaka ludzkiego (HPV) w mieście Katowice

Czynnikiem odpowiedzialnym za raka szyjki macicy jest wirus o nazwie wirus brodawczaka ludzkiego (HPV). Istnieje dużo typów wirusa HPV, ale dwa najbardziej powszechne to HPV-16 i HPV-18. W Polsce właśnie te dwa typy wirusa są przyczyną ok. 70% wszystkich przypadków zachorowań na raka szyjki macicy. Wymienione typy wirusa są także odpowiedzialne za raka prącia, pochwy, sromu, odbytu oraz części przypadków raka gardła, krtani, migdałków, oskrzela i przetyku. Wirusem HPV można się bardzo łatwo zarazić poprzez współzycie płciowe i zwykle nie wywołuje on żadnych objawów. W większości przypadków infekcja wirusem HPV przechodzi samoistnie. Jeżeli zakażenie ma charakter przewlekły, może dojść do powstania zmian przedrakowych, które nieleczone mogą doprowadzić do rozwinięcia się raka szyjki macicy.

W związku z powyższym w Katowicach już od 2014 roku corocznie przystępowano do realizacji programu bezpłatnych szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). W latach 2014-2020 w Katowicach finansowane były wyłącznie szczepienia dziewcząt, natomiast od 2021 roku program został rozszerzony również o szczepienia chłopców w klasach VII szkół podstawowych w Katowicach.

Z uwagi na wprowadzenie ogólnopolskiego programu szczepień p/HPV finansowanego ze środków budżetu państwa program, który dotychczas był realizowany w Katowicach, w 2024 roku został ostatecznie wygaszony: realizowano wyłącznie szczepienia dla osób, które rozpoczęły udział w programie miasta w 2023 roku, ale z uzasadnionych powodów nie zdołały otrzymać pełnej liczby dawek szczepionki. W kolejnych latach w Katowicach planowana jest akcja promująca korzystanie z bezpłatnych szczepień p/HPV w ramach programu ogólnopolskiego.

W Katowicach realizowano szczepienia szczepionką 9-walentną Gardasil, która chroni przed dziewięcioma typami wirusa - 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52, 58.

W 2024 roku program był realizowany przez dwa podmioty:

- Centrum Medyczne Tommed Sp. z o.o. Ośrodek Diagnostyki sp. k. z siedzibą w Katowicach przy ul. Fredry 22, z którym zawarto umowę na kwotę **41 715,16 zł**,

- Centrum Medycyny i Stomatologii SILESIA MED Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Mickiewicza 29, z którym zawarto umowę na kwotę **13 800,00 zł**.

Łącznie na realizację programu wydatkowano kwotę **55 515,16 zł**, co umożliwiło podanie **95 uczniom** (w tym 46 dziewcząt i 49 chłopców) **102 dawek szczepionki**.

2) Profilaktyczna opieka nad uczniami

Pandemia COVID-19 i związane z nią wprowadzenie zdalnego nauczania spowodowały znaczące ograniczenie aktywności wśród najmłodszych mieszkańców Katowic. Dlatego też miasto Katowice od 2021 roku finansuje program „Profilaktyczna opieka nad uczniami”. Przeprowadzenie profilaktycznych badań lekarskich pozwala na wczesne wykrycie ewentualnych nieprawidłowości w rozwoju dzieci, takich jak nadwaga i otyłość oraz wady postawy. Dzięki temu możliwe jest zasygnalizowanie rodzicom konieczności podjęcia właściwego leczenia i zmiany nieprawidłowych nawyków u ich dzieci.

Program jest kontynuacją podobnych działań realizowanych od 2007 roku. W 2024 roku obejmował on populację uczniów klas III szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/2024. Celem programu było wczesne wykrywanie i zapobieganie chorobom wieku rozwojowego, w tym schorzeń ortopedycznych i chirurgicznych oraz ogólna ocena stanu zdrowia dzieci. Warunkiem uczestnictwa dziecka w programie była pisemna zgoda rodziców. Każde dziecko było badane przez dwóch specjalistów: pediatrę oraz ortopedę, a także pielęgniarkę.

W skład Programu wchodzi:

- I Etap: zorganizowanie wykładów edukacyjnych dla rodziców uczniów objętych programem oraz uzyskanie pisemnej zgody rodziców na przeprowadzenie badań dziecka,

- II Etap: przeprowadzenie kompleksowych badań przesiewowych pediatryczno-chirurgiczno-ortopedycznych w szkolnych gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej pojedynczo dla każdego dziecka, zgodnie z procedurami postępowania dla pielęgniarki, pediatry oraz lekarza ortopedy.

Realizatorami programu w 2024 r. były dwa podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

1) Centrum Medyczne GRANICZNA Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Granicznej 45, z którym zawarto umowę na kwotę **183 880,00 zł**,

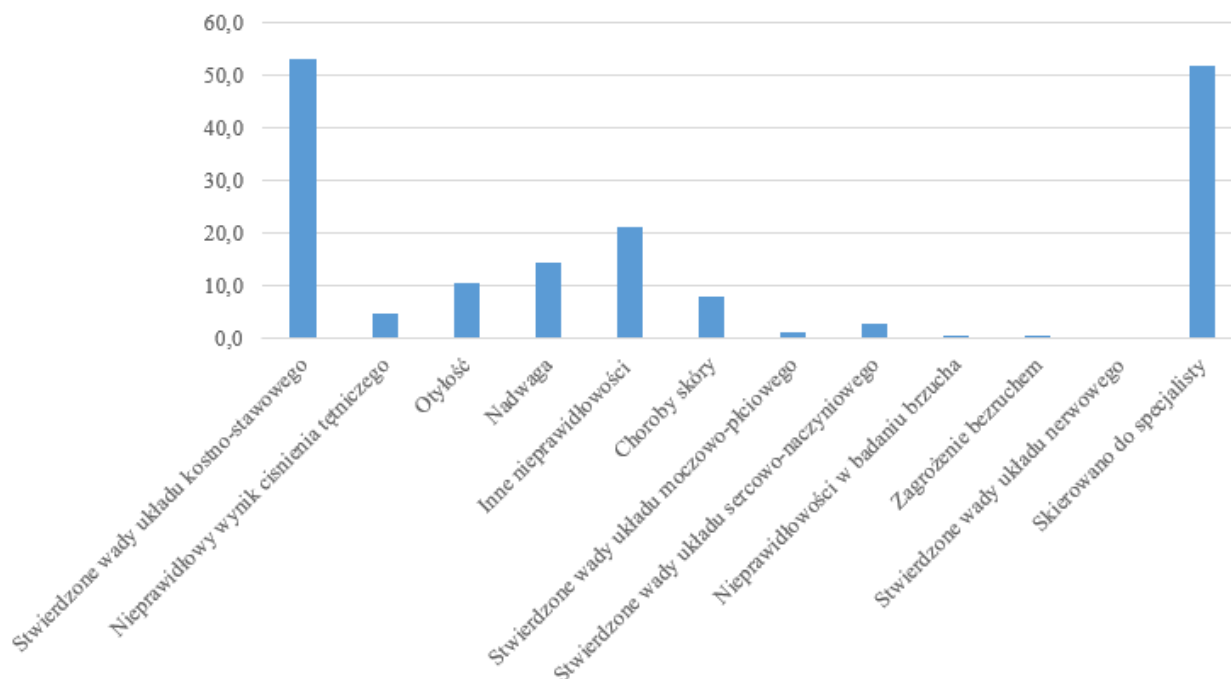
2) FIZJO FACTORY Bartosz Schmidt z siedzibą w Chorzowie przy ul. Granicznej 92, z którym zawarto umowę na kwotę **143 300,00 zł**.

Łącznie na realizację programu wydatkowano środki w wysokości **327 180,00 zł**. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono badania **1358 uczniów**, tj. ok. **61,5%** populacji.

W grupie przebadanych dzieci wykryto następujące nieprawidłowości:

Oceniana sytuacja zdrowotna	Liczba uczniów	Wartość (%)
Nadwaga	194	14,29%
Otyłość	142	10,46%
Zagrożenie bezruchem	5	0,37%
Choroby skóry	108	7,95%
Nieprawidłowy wynik ciśnienia tętniczego	63	4,64%
Stwierdzone wady układu moczowo-płciowego	15	1,1%
Stwierdzone wady układu kostno-stawowego	721	53,09%
Stwierdzone wady układu nerwowego	0	0%
Stwierdzone wady układu sercowo-naczyniowego	35	2,58%
Nieprawidłowości w badaniu brzucha	1	0,07%
Skierowano do specjalisty	702	51,69%
Skierowano do szpitala	0	0%
Inne nieprawidłowości	285	30,99%

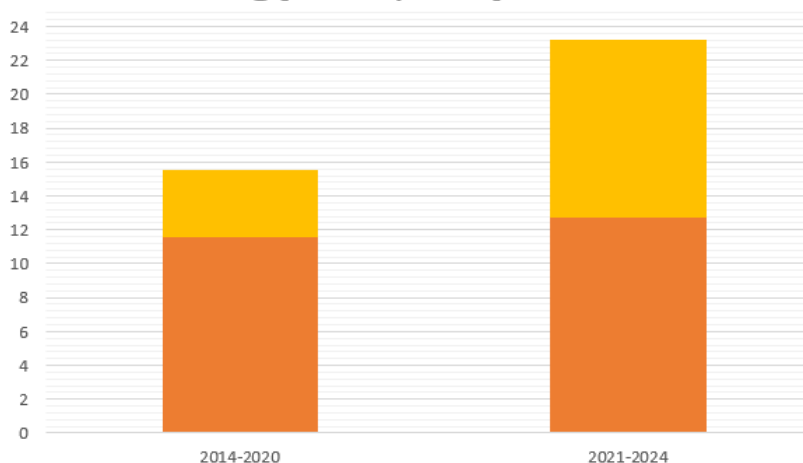
Wartość % zdiagnozowanych problemów zdrowotnych wśród uczniów objętych badaniami przesiewowymi

Największy odsetek wśród badanych stanowiły wady układu kostno-stawowego stwierdzone u 721 uczniów, tj. aż 53,1% badanych. Uczniowie, u których stwierdzono wady postawy, otrzymali skierowania na konsultację specjalistyczną w poradni wad postawy i zalecenia pływania oraz ćwiczeń korekcyjnych pod kontrolą poradni. Każdy rodzic otrzymał ankietę swojego dziecka z pełną informacją o przeprowadzonym badaniu, a w razie stwierdzenia nieprawidłowości – skierowanie do właściwego specjalisty. Łącznie 702 spośród przebadanych uczniów (51,7%) otrzymało skierowania do specjalistów – co stanowi podobny wynik do 2023 roku. Zwraca uwagę również fakt, że kolejny rok odnotowano wzrost odsetka uczniów z rozpoznaną nadwagą lub otyłością – w 2024 roku stwierdzono ten problem u 24,8% uczniów objętych badaniem. Poniższy wykres przedstawia porównanie badań przeprowadzonych w latach 2014-2020 oraz w ramach obecnej edycji programu, tj. w latach 2021-2024. Nadwagę lub otyłość stwierdzono łącznie:

- u 15,5% dzieci badanych w latach 2014-2020,
- u 22,2% badanych dzieci w latach 2021-2024.

Odsetek dzieci ze zdiagnozowaną nadwagą lub otyłością

3) Program profilaktyczny zapobiegania próchnicy u dzieci w Katowicach

W 2024 roku po raz drugi realizowany był program w zakresie profilaktyki próchnicy, który skierowano do dzieci przedszkolnych. Program składa się z 2 etapów:

1) profilaktyka pierwotna:

- wykłady edukacyjne dla rodziców i opiekunów prawnych na temat choroby próchnicowej, jej powikłań i wpływu na stan zdrowia ogólnego oraz metod zapobiegania przeprowadzone przez lekarza dentystę (stomatologa) lub higienistkę dentystyczną,

- zajęcia edukacyjne dla dzieci 4- i 6-letnich (w formie dostosowanej do ich wieku) na temat choroby próchnicowej, jej powikłań i wpływu na stan zdrowia ogólnego oraz metod zapobiegania przeprowadzone przez lekarza dentystę (stomatologa) lub higienistkę dentystyczną,

2) profilaktyka wtórna:

- u dzieci 4-letnich badanie przeglądowe jamy ustnej, w tym oznaczenie wskaźnika intensywności próchnicy puw(z) oraz jego składowych, ocena poziomu higieny jamy ustnej, ocena stanu przyzębia, ocena zgryzu, a także indywidualny instruktaż w zakresie higieny jamy ustnej i zasad prawidłowego odżywiania przystosowany do wieku dziecka i jego możliwości,

- u dzieci 6-letnich badanie przeglądowe jamy ustnej, w tym oznaczenie wskaźnika intensywności próchnicy puw(z) i PUW(Z) oraz jego składowych, ocena poziomu higieny jamy ustnej, ocena stanu przyzębia, ocena zgryzu, a także indywidualny instruktaż w zakresie higieny jamy ustnej i zasad prawidłowego odżywiania przystosowany do wieku dziecka i jego możliwości; dodatkowo również lakowanie bruzd powierzchni żujących zębów pierwszych trzonowych, jeśli nie zachodzą kryteria wykluczające (bruzdy już lakowane, próchnica w bruzdach).

Badania i lakowanie odbywają się w obecności rodzica lub opiekuna prawnego dziecka, którzy otrzymują kartę badania, zawierającą informację o stanie uzębienia dziecka z zaleceniem dalszego postępowania profilaktyczno-leczniczego.

W 2024 roku realizatorami badań podmiot wybrany w otwartym konkursie ofert, tj. Samodzielny Publiczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego „Moja Przychodnia” w Katowicach przy ul. PCK 1, z którym zawarto umowę na kwotę **29 157,00 zł**.

Program zrealizowano w 4 przedszkolach. W spotkaniach informacyjno-edukacyjnych udział wzięło 11 rodziców i opiekunów prawnych. Zorganizowano również 13 spotkań dla dzieci, w których edukacją objęto **278 dzieci**. Ponadto 125 dzieci objęto badaniem profilaktycznym stanu zdrowia jamy ustnej.

4) „Bezpieczna szkoła” – program edukacyjny w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia wśród młodzieży szkół podstawowych klas szóstych realizowany w mieście Katowice

W 2024 roku po raz pierwszy podjęto realizację programu, który ma na celu przygotowanie uczniów katowickich szkół podstawowych do udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia. W skład działań podejmowanych w ramach programu wchodzi dwa etapy:

1) zorganizowanie kampanii edukacyjnej wśród rodziców i nauczycieli placówek dydaktycznych na terenie miasta Katowice, w ramach której przeprowadzone zostaną spotkania z przedstawicielem realizatora (ratownikiem medycznym lub pielęgniarką o specjalizacji ratunkowej), podczas którego zebrani rodzice, opiekunowie prawni i nauczyciele zostaną zapoznani z zasadami pierwszej pomocy oraz zasadami udziału w programie;

2) zorganizowanie szkolenia dla uczniów klas VI szkół podstawowych (w roku szkolnym 2023/2024; klas VII w roku szkolnym 2024/2025) na terenie miasta Katowice trwającego 8 godzin lekcyjnych zakończonego egzaminem, obejmującego następujący zakres:

a) pierwsza pomoc – uszkodzony nieprzytomny, aspekty prawne i bezpieczeństwo (wykład),

b) pierwsza pomoc – postępowanie z osobą nieprzytomną z zachowanym oddechem, zabezpieczenie miejsca zdarzenia, środki ochrony osobistej, łańcuch przeżycia, wezwanie pomocy (ćwiczenia),

c) resuscytacja Krążeniowo-Oddechowa z wykorzystaniem Automatycznego Defibrylatora Zewnętrzny – AED w różnych grupach wiekowych (wykład),

d) resuscytacja Krążeniowo-Oddechowa z wykorzystaniem AED w różnych grupach wiekowych i sytuacjach szczególnych: kobieta ciężarna, tonący, osoba ze wszczepionym rozrusznikiem serca,

e) pierwsza pomoc – działanie w sytuacjach szczególnych tj. uraz, zawał mięśnia sercowego, udar mózgu, porażenie prądem, oparzenie, napad drgawek, cukrzyca (wykład),

f) pierwsza pomoc – działanie w sytuacjach szczególnych tj. uraz, zawał mięśnia sercowego, udar mózgu, porażenie prądem, oparzenie, napad drgawek, cukrzyca (ćwiczenia),

g) sesja egzaminacyjna – test praktyczny (scenariusz w oparciu o arkusz oceny) i test teoretyczny (zestaw 30 pytań jednokrotnego wyboru obejmujący zagadnienia poruszone podczas szkolenia).

W 2024 roku program realizowała wybrana w otwartym konkursie ofert Fundacja Pomoc Maltańska – Maltańska Służba Medyczna z siedzibą w Katowicach przy ul. Wita Stwosza 11, z którą zawarto umowę na kwotę **62 190,00 zł**.

Przeprowadzono 18 szkoleń w 11 wybranych szkołach podstawowych na terenie miasta Katowice, w których udział wzięło **374 uczniów** – wszyscy uczniowie ukończyli egzamin praktyczny na zakończenie kursu z wynikiem pozytywnym.

5) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap podstawowy

Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku skierowany jest corocznie do mieszkańców Katowic, którzy w danym roku kalendarzowym kończą 60-64 lata oraz 75-79 lat oraz powyżej 85 lat. Mogą oni skorzystać z szeregu bezpłatnych badań, w tym m.in. pomiaru poziomu glukozy we krwi, poziomu hemoglobiny glikowanej HbA1 czy poziomu TSH, badania sprawności pamięci, sprawności fizycznej czy też wzroku i słuchu.

Wyniki badań były interpretowane przez lekarzy, którzy wystawiali ewentualne skierowania do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego do poradni specjalistycznych (geriatrycznych, endokrynologicznych, neurologicznych, chirurgicznych, onkologicznych, schorzeń sutka, okulistycznych, foniatrycznych, diabetologicznych) lub leczenia w szpitalnych oddziałach specjalistycznych.

Mieszkańcy, u których stwierdzono niesprawność ruchową, otrzymali możliwość wzięcia udziału w zajęciach rehabilitacyjnych finansowanych przez miasto Katowice w ramach II etapu Programu. W 2024 roku realizatorami badań były następujące podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

- NT Medical Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Boya-Żeleńskiego 77 – umowa na kwotę **2 400,00 zł**,
- Przychodnia NZOZ „Na Witosa” Sp. z o.o. w Katowicach przy ul. Witosa 21 - umowa na kwotę **33 000,00 zł**,
- CenterMed Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Bocheńskiego 38A – umowa na kwotę **15 000,00 zł**,

Łącznie na realizację etapu podstawowego Programu w 2024 roku przeznaczono środki finansowe w wysokości **50 400,00 zł**. W ramach zawartych umów badaniami profilaktycznymi w ramach etapu podstawowego objęto **220 osób**.

6) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap rehabilitacyjny

Z etapu rehabilitacyjnego Programu mogli skorzystać mieszkańcy Katowic, którzy wzięli udział w etapie podstawowym, w którym stwierdzono u nich niesprawność ruchową. Przeprowadzono dla nich 16-godzinne cykle zajęć rehabilitacyjnych w grupach nie większych niż 10 osób. Łącznie objęto nimi **80 osób**.

Realizatorami etapu rehabilitacyjnego były następujące podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

- NT Medical Sp. z o. o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Boya-Żeleńskiego 77 - umowa na kwotę **3 800,00 zł**,
- CenterMed Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Bocheńskiego 38A - umowa na kwotę **21 000,00 zł**.
- Centrum Medyczne Tommed Sp. z o.o. Ośrodek Diagnostyki Sp. k. z siedzibą w Katowicach przy ul. Fredry 22 – umowa na kwotę **4 300,00 zł**.

Łącznie przeznaczono na ten cel kwotę **29 100,00 zł**.

7) Program profilaktyki zdrowotnej w obszarze edukacji przedporodowej „Szkoła Rodzenia”

Nieodłącznym elementem efektywnej opieki nad kobietą ciężarną jest edukacja przedporodowa, która powinna opierać się na promocji zachowań zmniejszających ryzyko powikłań w ciąży oraz wad rozwojowych

u płodu i noworodka, a w szczególności propagować prawidłowe odżywianie i suplementację oraz ograniczenie narażenia na używki. Interdyscyplinarne podejście do edukacji kobiet i ich partnerów/partnerek w okresie okołoporodowym powinno stanowić standard podejmowanych działań. Przygotowanie do porodu podczas zajęć w szkole rodzenia daje rzetelną wiedzę i umiejętności, które mogą pozytywnie wpływać na kompetencje przyszłych rodziców.

Z tego powodu w 2024 roku kontynuowano w Katowicach rozpoczętą w 2023 roku realizację programu skierowanego do kobiet przygotowujących się do porodu. Uprawnione do udziału w programie były mieszkanki Katowic od ok. 22 tygodnia ciąży potwierdzonej posiadaniem karty ciąży lub zaświadczenia od lekarza / położnej prowadzących ciążę. Razem z kobietą ciężarną w zajęciach mogła uczestniczyć osoba towarzysząca. Jednocześnie udział w szkole rodzenia był możliwy pod warunkiem otrzymania zaświadczenia od lekarza prowadzącego o braku przeciwwskazań do aktywnego uczestnictwa w zajęciach.

Każda kobieta mogła wziąć udział w 10 bezpłatnych dwugodzinnych spotkaniach, w których odbywała się część teoretyczna i praktyczna. Zajęcia prowadziła wykwalifikowana kadra, w skład której wchodziły położna, lekarz ginekolog-położnik, psycholog oraz fizjoterapeuta.

W 2024 roku w programie udział wzięły **72 kobiety**, w tym 3 kobiety w niepełnym zakresie. Program realizowały dwa podmioty wykonujące działalność leczniczą, wybrane w otwartym konkursie ofert:

- CenterMed Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Bocheńskiego 38A – umowa na kwotę **13 600,00 zł**.
- Centrum Medyczne Tommed Sp. z o.o. Ośrodek Diagnostyki Sp. k. z siedzibą w Katowicach przy ul. Fredry 22 – umowa na kwotę **17 934,00 zł**.

Łącznie wydatkowano na ten cel kwotę **31 534,00 zł**.

II. PROJEKTY REALIZOWANE WE WSPÓLPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI (W RAMACH „PROGRAMU WSPÓLPRACY MIASTA KATOWICE Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI NA ROK 2024”) W ZAKRESIE ZADANIA PN.: „OCHRONA I PROMOCJA ZDROWIA”

1) Przeprowadzenie monitoringu narażenia dzieci na ołów w dzielnicy Szopienice wraz z działaniami pomocowymi i edukacyjnymi

Zadanie było realizowane przez Fundację na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie”. Jego celem było przeprowadzenie kontrolnego skiringu **77 dzieci** w zakresie narażenia środowiskowego na ołów w dzielnicy Szopienice i terenów przyległych poprzez oznaczenie poziomu ołowiu we krwi dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych (przedszkola, szkoły) z terenu podwyższonego ryzyka na metale ciężkie. W ramach programu dzieci objęte były badaniem krwi na zawartość ołowiu oraz miały wykonywaną morfologię krwi - jako wskaźnik ogólnozdrowotny. Program stanowił kontynuację badań prowadzonych od 2006 r. w dzielnicy Katowice – Szopienice. Warunkiem objęcia dzieci badaniami była pisemna zgoda rodziców. Wyniki badań przekazywane były dyrekcji placówek oświatowych oraz rodzicom dzieci. W ramach programu organizowano pogadanki na temat zasad higieny ukierunkowanej na minimalizowanie wpływu niekorzystnych warunków środowiskowych na zdrowie dzieci. Wszyscy rodzice badanych dzieci otrzymali materiały edukacyjne, zaś dzieci, u których stwierdzono podwyższone stężenie ołowiu we krwi lub obniżoną wartość hemoglobiny, otrzymały odpowiednie suplementy witaminowo-mineralne. Po zrealizowaniu zadania sporządzono szczegółowe raporty dotyczące uzyskanych wyników badań.

Ze środków budżetu miasta Katowice w 2024 roku przekazano Fundacji na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie” dotację w wysokości **9 900,00 zł**.

2) III Śląska Konferencja Onkologiczna dla Kobiet z Rakiem Piersi

Zadanie zostało zrealizowane przez Fundację Oko w Oko z Rakiem. W ramach projektu zorganizowano konferencję w Katowicach w dniu 20 października 2024 r., której tematyka dotyczyła nowoczesnych metod leczenia raka piersi i raka jajników, a także profilaktyki nowotworowej. W wykładach i debatach udział wzięli lekarze specjaliści. W wydarzeniu wzięło udział **200 osób** w formie stacjonarnej. Konferencja odbyła się w Muzeum Śląskim w Katowicach.

Fundacja zgodnie z zawartą umową otrzymała na ten cel wsparcie finansowe w formie dotacji w wysokości **4 100,00 zł**.

III. DZIAŁANIE ZESPOŁU KONSULTANTÓW DS. PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA

Realizacja „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027” jest na bieżąco konsultowana z jego autorami, tj. specjalistami z poszczególnych dziedzin medycyny. W skład Zespołu w 2024 roku wchodził:

- prof. dr hab. n. med. Janusz Bohosiewicz – konsultant krajowy w dziedzinie chirurgii dziecięcej,
- dr n. med. Jarosław Derejczyk – były konsultant wojewódzki w dziedzinie geriatry dla województwa śląskiego,
- prof. dr hab. n. med. Halina Woś – specjalista z zakresu pediatrii, były Kierownik Kliniki Pediatrii Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka,
- dr hab. n. med. Bogdan Michalski – specjalista ginekolog onkolog,
- prof. dr hab. n. med. Krystyn Sosada – specjalista w zakresie chirurgii ogólnej, medycyny ratunkowej i zdrowia publicznego,
- prof. dr hab. n. med. Krystian Wita – konsultant wojewódzki w dziedzinie kardiologii,
- prof. dr hab. n. med. Aleksander Sieroń – konsultant krajowy w dziedzinie angiologii,
- prof. dr hab. n. med. Violetta Skrzypulec-Plinta – specjalista z zakresu ginekologii, endokrynologii i seksuologii,
- lek. dent. Karolina Kolarczyk – wykładowca w Katedrze Stomatologii Wieków Rozwojowego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego,
- lek. med. Ireneusz Jelonek – konsultant wojewódzki w dziedzinie psychiatrii dziecięcej,
- dr hab. n. med. Paweł Matusik - konsultant wojewódzki w dziedzinie pediatrii,
- prof. dr hab. n. med. Andrzej Witek – konsultant wojewódzki w dziedzinie ginekologii onkologicznej.

W 2024 roku zawarto umowy na udział konsultantów w pracach Zespołu na łączną kwotę **19 300,00 zł**.

IV. AKCJA PROZDROWOTNA „KATOWICKIE DNI PROMOCJI ZDROWIA”

W dniach od 21 października - 6 grudnia 2024 r. na terenie trzech przychodni Samodzielnego Publicznego Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego „Moja Przychodnia” w Katowicach zorganizowano akcję prozdrowotną pn.: „Katowickie Dni Promocji Zdrowia”, w ramach której wszyscy mieszkańcy posiadający Katowicką Kartę Mieszkańca mogli skorzystać z nieodpłatnych szczepień p/grypie oraz badań krwi w kierunku nowotworów jelita grubego, jajnika i prostaty.

Akcja prozdrowotna odbywała się w Przychodni nr 1 – Katowice, ul. Mickiewicza 9, Przychodni nr 3 – Katowice, ul. PCK 1, Przychodni nr 13 – Katowice, ul. Ordona 3. Z bezpłatnych świadczeń skorzystało łącznie **350 osób**, w tym:

- szczepienia przeciwko grypie - 350 osób,
- badania krwi w kierunku markerów nowotworowych jelita grubego - 100 osób,
- badania krwi w kierunku nowotworów jajnika - 140 osób,
- badania krwi w kierunku nowotworów prostaty - 70 osób.

Wydatkowano na ten cel dotację w wysokości **75 000,00 zł**.

V. INICJATYWA LOKALNA PN. „ABC ZDROWIA”

Dzięki inicjatywie lokalnej mieszkańców jesienią 2024 roku zorganizowane zostały zajęcia o tematyce profilaktycznej pn. „ABC ZDROWIA”. Spotkania odbywały się na terenie pomieszczeń Spółdzielni Mieszkaniowej Silesia w Katowicach – Piotrowicach i dotyczyły m.in. takich tematów jak zdrowe odżywianie, zdrowy oddech, automasaż, warsztaty zielarskie oraz warsztaty z hortiterapii. Ponadto odbyły się warsztaty kulinarne i degustacja zdrowych przekąsek. W spotkaniach wzięło udział **60 osób**.

Przekazano na ten cel środki finansowe w wysokości **7 990,00 zł**.

VI. DZIAŁANIA PROMOCYJNE I EDUKACYJNE Z ZAKRESU PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ

1) Akcja edukacyjno-profilaktyczna Tydzień dla Kobiet

Z inicjatywy Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego im. prof. K. Gibińskiego w Katowicach we współpracy z Urzędem Miasta Katowice zorganizowano akcję pn. „Tydzień dla Kobiet”.

W ramach akcji mieszkanki Katowic mogły skorzystać z bezpłatnych badań profilaktycznych: 398 kobiet skorzystało z USG transwaginalnego jako elementu profilaktyki raka jajnika, a **114 kobiet** wykonało testy na HPV.

Badania odbywały się w dniach 11-15 marca w godzinach popołudniowych, w budynku Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Katowicach przy ul. Medyków 14. Z budżetu miasta Katowice na współorganizację akcji przeznaczono środki finansowe w wysokości **14 820,00 zł**.

2) Akcje edukacyjno-profilaktyczne z zakresu zapobiegania zaburzeniom pamięci u seniorów

Z inicjatywy Śląskiego Stowarzyszenia Alzheimerowskiego w Katowicach zorganizowano dwie akcje bezpłatnych badań pamięci dla osób w podeszłym wieku. Pierwsza z nich odbyła się w dniu 16 czerwca br. na terenie parafii św. Jacka w Katowicach – Ochojcu. Badania dla **40 osób** przeprowadzali specjaliści z Kliniki Neurologii. Wśród przebadanych osób u 16 stwierdzono występowanie zaburzeń pamięci. Druga akcja, która została zorganizowana z okazji Światowego Dnia Alzheimerera, miała miejsce w dniu 21 września 2024 roku na terenie Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Katowicach. Badaniami objęto wówczas **60 osób**.

Wykrycie choroby na wczesnym etapie daje duże możliwości poprawy jakości życia zarówno dla chorych, jak i ich najbliższych. W ramach akcji zorganizowano również warsztaty terapii zajęciowej dla seniorów, a wszyscy uczestnicy otrzymali upominki oraz poczęstunek.

Z budżetu miasta Katowice na współorganizację dwóch akcji przeznaczono środki finansowe w wysokości **7 700,00 zł**.

3) Światowy Dzień Krwiodawcy w Katowicach

W dniu 5 czerwca 2024 r. w Wilii Goldsteinów w Katowicach odbyło się uroczyste spotkanie Prezydenta Miasta Katowice z 70 zasłużonymi Honorowymi Dawcami Krwi z okazji Światowego Dnia Krwiodawcy.

Z budżetu miasta Katowice na współorganizację akcji przeznaczono w okresie sprawozdawczym środki finansowe w wysokości **1 500,00 zł**.

4) Warsztaty z zakresu zdrowia psychicznego wśród młodzieży

Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii z siedzibą w Katowicach przy ul. Ligockiej 5 realizował program pn. „I jak tu nie zwariować. O depresji i innych zaburzeniach okresu dorastania” w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych w Katowicach.

Dzięki warsztatom młodzież przyswoiła wiedzę na temat emocji, objawów depresji oraz możliwości jej leczenia oraz okazywania wsparcia sobie i innym, a także o innych zaburzeniach zdrowia psychicznego. Program warsztatów miał charakter pozytywny i był nastawiony na profilaktykę zdrowia psychicznego, w szczególności pokazując, jak nie dać się pokonać spadkom nastroju i przygnębieniu. Ankiety ewaluacyjne przeprowadzone anonimowo po zajęciach pokazują, że młodzież potrzebuje tego typu zajęć.

Kwota, jaką przeznaczono na zadanie w 2024 roku wyniosła **10 000,00 zł**. Przeprowadzono w 5 szkołach 25 dwugodzinnych warsztatów, w których udział wzięło łącznie **579 uczniów**.

5) Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz promujących

W celu promocji zdrowia wśród dzieci i młodzieży miasta Katowice – wzorem lat ubiegłych – nawiązano współpracę z Państwową Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach, dzięki czemu opracowano i wydrukowano kalendarze na 2025 r. w formacie A1, trójdzielne oraz zakładki książkowych o tematyce szczepień p/HPV. Kalendarze zostały przekazane do placówek oświatowych (szkół, przedszkoli, szkół średnich) na terenie Katowic, a także rozdysponowano je wśród mieszkańców Katowic za pośrednictwem podmiotów wykonujących działalność leczniczą realizujących Program, szpitali, Żłobka Miejskiego, miejskich jednostek organizacyjnych (w tym m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej), Urzędu Miasta Katowice oraz za pośrednictwem katowickich organizacji pozarządowych. Ponadto zamówiono plakaty i ulotki informacyjne

dot. bezpłatnych szczepień p/grypie i p/pneumokokom dla seniorów, a także informatory o miejscach pomocy z zakresu zdrowia psychicznego. Dodatkowo zamówiono materiały promujące „Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice” takie jak długopisy, notesy, odbłaski czy plecaczki, które zostaną rozdysponowane wśród dzieci i młodzieży biorącej udział w programach profilaktycznych w 2025 roku, jak również jako nagrody w konkursach dla posiadaczy Katowickiej Karty Mieszkańca.

Łącznie wydatkowano na ten cel kwotę **42 802,31 zł**.

***

PODSUMOWANIE

Podsumowując, w 2024 r. na realizację wszystkich zadań wynikających z „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027” przeznaczono w budżecie miasta Katowice środki finansowe w wysokości: **778 188,47 zł** (w ramach zadań własnych powiatu). W planie budżetowym zaplanowano środki w wysokości: 7 888 960,00 zł, co oznacza, że wykonanie kształtowało się na poziomie 98,6%.

Łącznie z różnych możliwości oferowanych w ramach poszczególnych projektów bezpośrednio skorzystało ok. 4 400 mieszkańców Katowic. Do tej liczby można doliczyć również ponad 1,5 tys. rodziców i opiekunów prawnych, którzy pośrednio uczestniczyli w programie badań dzieci. Odnotowana w szczególności w latach 2020-2021 sytuacja epidemiczna spowodowała m.in. zmniejszenie zgłaszalności na różnorodne badania profilaktyczne (nie tylko finansowane przez miasto, ale również przez NFZ), a także ograniczenie aktywności fizycznej mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży, co sprawia, że w kolejnych latach konieczne będzie dalsze podejmowanie działań na rzecz profilaktyki i promocji zdrowia, które bezpośrednio wpływają na jakość naszego życia. Szczególną uwagę zwraca wzrastający odsetek dzieci, u których obserwuje się nadwagę i otyłość.

Tabela zamieszczona poniżej zawiera zbiorcze zestawienie wydatkowanych środków finansowych na realizację poszczególnych programów i działań w 2024 r. w ramach „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027”.

REALIZACJA „PROGRAMU PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA DLA MIASTA KATOWICE NA LATA 2021-2027” W 2024 ROKU		
L.p.	Nazwa działania	Wykonanie
I	PROGRAMY PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ (WYBRANYMI W OTWARTYM KONKURSIE OFERT)	585 076,16
1.	Program szczepień profilaktycznych przeciwko wirusom brodawczaka ludzkiego (HPV)	55 515,16 zł
2.	Profilaktyczna opieka nad uczniami	327 180,00 zł
3.	Program profilaktyczny zapobiegania próchnicy u dzieci w Katowicach	29 157,00 zł
4.	„Bezpieczna szkoła” – program edukacyjny w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia wśród młodzieży szkół podstawowych klas szóstych	62 190,00 zł
5.	Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap podstawowy	50 400,00 zł
6.	Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap rehabilitacyjny	29 100,00 zł
7.	Program profilaktyki zdrowotnej w obszarze edukacji przedporodowej „Szkoła Rodzenia”	31 534,00 zł
II	PROJEKTY REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI (W RAMACH „PROGRAMU WSPÓŁPRACY MIASTA KATOWICE Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI NA ROK 2024”) W RAMACH ZADANIA: „OCHRONA I PROMOCJA ZDROWIA”	14 000,00 zł
1.	Przeprowadzenie monitoringu narażenia dzieci na ołów w dzielnicy Szopienice wraz z działaniami pomocowymi i edukacyjnymi	9 900,00 zł
2.	II Śląska konferencja onkologiczna dla Kobiet z Rakiem Piersi	4 100,00 zł
III	DZIAŁANIE ZESPOŁU KONSULTANTÓW DS. PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA	19 300,00 zł
IV	AKCJA PROZDROWOTNA „KATOWICKIE DNI PROMOCJI ZDROWIA”	75 000,00 zł

V	INICJATYWA LOKALNA PN. „ABC ZDROWIA”	7 990,00 zł
VI	DZIAŁANIA PROMOCYJNE I EDUKACYJNE Z ZAKRESU PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ	76 822,31 zł
1.	Akcja edukacyjno-profilaktyczna Tydzień dla Kobiet	14 820,00 zł
2.	Akcje edukacyjno-profilaktyczne z zakresu zapobiegania zaburzeniom pamięci u seniorów	7 700,00 zł
3.	Światowy Dzień Krwiodawcy w Katowicach	1 500,00 zł
4.	Warsztaty z zakresu zdrowia psychicznego wśród młodzieży	10 000,00 zł
5.	Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz promujących	42 802,31 zł
RAZEM:		778 188,47 zł

Uzasadnienie

Rada Miasta Katowice uchwałą nr XXIX/635/20 Rady Miasta Katowice z dnia 17 grudnia 2020 r. przyjęła do realizacji „Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027”.

W ramach realizacji ww. Programu w mieście Katowice podejmowane były liczne działania na rzecz poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz podnoszenia świadomości zdrowotnej mieszkańców Katowic – szczegółowy opis działań podejmowanych w 2024 roku wraz z danymi dotyczącymi liczby osób objętych poszczególnymi działaniami oraz wysokością środków finansowych poniesionych na ich realizację zawarty jest w niniejszym projekcie uchwały Rady Miasta Katowice w sprawie przyjęcia sprawozdania Prezydenta Miasta Katowice z realizacji „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027” w 2024 roku.